

The Applicability of Minimum Age Rule in Cases of Child-Athlete Maltreatment in Light of the Convention on the Rights of the Child

Mehryar Dashab

Associate Professor, Department of
Public International Law, Allameh
Tabataba'i University, Tehran, Iran

Kosar Talebi Esfandarani*

Ph.D Student, International Law,
Allameh Tabataba'i University, Tehran,
Iran

1. Introduction

The world of sports transcends national borders and specific groups, embodying an extra-territorial and multi-age character that sets it apart from other human activities. Sports have become a powerful tool within the international human rights system, providing a basis for the realization and promotion of human rights driven by human innate desire for physical activity. Children, in particular, are central figures in this arena as young athletes. Explaining the dimensions of child-athlete rights violations, the present study aimed to examine how the rights of children in professional sports can be protected. Although children's rights are broadly supported by governments and society—

* Corresponding Author: kosar.talebi.e@gmail.com

How to Cite: Dashab, M & Talebi Esfandarani, K., "The Applicability of Minimum Age Rule in Cases of Child-Athlete Maltreatment in Light of the Convention on the Rights of the Child", The Quarterly Journal of Public Law Research, Vol. 27, No. 87, (2025), 1 - 34. Doi: [10.22054/QJPL.2024.78191.2975](https://doi.org/10.22054/QJPL.2024.78191.2975).

given the universal duty to uphold them and guarantee compliance—the field of sports often resists direct government intervention. It is thus essential to assess the responsibility of the legal systems that govern the world of sports. A comprehensive analysis is needed to evaluate the current situation and explore the applicability of the minimum age rule in sports, all within the framework of the United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC).

2. Literature Review

It seems there is little research on the topic of the current study. In general, legal literature provides limited discussion on children's rights in the context of professional sports. The issue has largely been overlooked, with most references focusing solely on the broader concept of the right to play. For instance, the report by Mega-Sporting Events Platform for Human Rights deals with the issue under the heading: "Children's Rights in the Sports Context" (Sporting Chance White Paper 4.1, Version 1, January 2017).

3. Materials and Methods

The current study relied on a descriptive–analytical method, using library research to collect the data from various sources.

4. Results and Discussion

Since it is essential to distinguish between behaviors that are natural and inherent to sports and those that cause harm to athletes, there is a growing need to clearly define and redefine what constitutes unacceptable behaviors in sports—particularly within the framework of the UNCRC. Recognizing and addressing this legal gap, especially given the specialized nature of the field, is a crucial first step in preventing violations and deal with them effectively. Although violations of children's rights are widespread in the field of sports,

their participation cannot—and should not—be denied or explicitly prohibited. Therefore, leveraging the mechanisms established by the UNCRC to prevent and limit rights violations in other areas of children's lives can also be instrumental in reducing such violations within the context of sports. The norms and rules of the UNCRC must be observed and applied in the realm of organized and professional sports. Adopting this child-centered approach in competitive sports and intensive training will prompt a reassessment of the appropriate age for entering professional sports and for specializing in training. The main sport for each child should be determined according to their stages of growth and maturity. According to Article 5 of the UNCRC, the implementation of a child's rights must be compatible with the child's developing capacities. Therefore, in the field of sports, a child's participation at various levels should be appropriate to their age. To protect the physical and mental well-being of child-athletes, sports organizations and institutions must exercise legislation and supervision to ensure that the highest possible safeguards are in place. While many international sports federations support the establishment of the minimum age rule, unfortunately, these rules are often applied inconsistently and in a fragmented manner. Specifically, they are not enforced across all sports disciplines and, where they do exist, they typically apply only to participation in competitions. This is problematic because the training and preparation that occur before competition can also expose child-athletes to damage and rights violations.

5. Conclusion

Currently, it seems difficult—if not impossible—to implement this standard uniformly across all sports and levels. However, given the undeniable benefits of applying the minimum age rule to protect children's rights in sports, a two-step approach appears to be the most practical solution under current circumstances. In the first step,

governing bodies in the sports sector should make the minimum age rule mandatory, requiring all sports organizations and institutions to comply with it in the context of professional children's sports. In the second step, considering the unique characteristics of each sport, these organizations should determine the appropriate minimum age for entering and competing in each sport.

Keywords: Maltreatment in Sports, The Minimum Age Rule, The Convention on the Rights of the Child, Child-athletes, Violation of Children's Rights.

امکان‌سنجی اعمال قاعده حداقل سن در راستای مقابله با بدرفتاری با کودک- ورزشکاران در پرتو کنوانسیون حقوق کودک

دانشیار گروه حقوق عمومی و بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

مهریار داشاب

دانشجوی دکتری حقوق بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

کوثر طالبی اسفندارانی *

چکیده

دنیای ورزش محدود به یک کشور و گروه خاصی نیست و همین ویژگی فراسرزمینی و فراسنی ورزش است که آن را از سایر پدیده‌های انسانی متمایز می‌کند. دنیای ورزش، وسیله‌ای کارآمد در دستان نظام حقوق بین‌الملل بشر است که بتواند از میل انسان به فعالیت جسمانی، زمینه‌ای را برای تحقق و ارتقای حقوق بشر فراهم کند. در این میان کودکان در عرصه ورزشی به‌عنوان ورزشکار در مرکز توجهات قرار دارند. در این مقاله سعی شده است با تبیین ابعاد نقض حقوق کودک - ورزشکاران به پرسش «چگونگی نحوه حمایت از حقوق کودکان در عرصه ورزش حرفه‌ای» پاسخ داده شود. حقوق کودک به دلیل تعهد همگان در قبال رعایت و تضمین به رعایت، از حمایت گسترده‌ای اعم از دولتی و غیر آن برخوردار است اما عرصه ورزشی عموماً دخالت‌های دولت‌ها را در امور خود بر نمی‌تابد. به همین منظور باید با تکیه بر مسئولیت نظام حقوقی حاکم بر عرصه ورزش، بررسی جامعی در راستای امکان‌سنجی وضع و چگونگی اعمال قاعده حداقل سن حضور در عرصه ورزشی در چارچوب کنوانسیون حقوق کودک صورت گیرد.

واژگان کلیدی: بدرفتاری در ورزش، قاعده حداقل سن، کنوانسیون حقوق کودک، کودک- ورزشکاران، نقض حقوق کودک.

مقدمه

پس از جنگ جهانی دوم و بازگشت آرامش نسبی در سراسر جهان، فرصت برای تحقق و شکوفایی حقوق بشر فراهم شد. حق‌های بشری دقیق‌تر تبیین شدند و اگر تا آن زمان احترام به کرامت ذاتی انسان صرفاً در احترام به حق حیات برای انسان خلاصه می‌شد، کم‌کم ابعاد دیگری از حق‌ها نیز مورد توجه قرار گرفت و انسان برای کسب حق‌های بیشتر تلاش کرد. از جمله حق‌هایی که برای بشر به‌ویژه کودکان و نوجوانان شناسایی شده است، حق بر بازی کردن و داشتن اوقات فراغت است. اهمیت فعالیت جسمانی در ارتقای کیفیت زندگی بشر بر کسی پوشیده نیست. بدین ترتیب، حق بر تفریح و بازی کردن در کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۱۹۸۹ به‌عنوان یکی از حق‌های بشری کودک ذکر و سرآغازی برای ورود دنیای ورزش به زندگی کودکان و نوجوانان فراهم گردید.

اهمیت فعالیت جسمانی مورد توجه بشر و داشتن جسمی ورزیده و قدرتمند، شرط اصلی حیات انسان نخستین در دنیای وحش بوده است. عرصه ورزش، پهنه گسترده‌ای از انواع فعالیت‌های جسمانی اعم از بازی‌های جسمانی و تربیت بدنی تا بُعد سازمان یافته و حرفه‌ای را در برمی‌گیرد. اشخاص حقیقی و حقوقی بسیاری همچون ورزشکاران، مربیان، باشگاه‌ها، فدراسیون‌ها و کمیته‌های ورزشی، حامیان مالی و عده‌ای نیز به‌عنوان طرفدار و علاقه‌مند به ورزش با آن در ارتباط هستند. با توجه به وضعیت چندوجهی و جنبه‌ها و کارکردهای متفاوت ورزش در سطح جوامع بشری، به راحتی نمی‌توان تعریفی جامع و صریح از ورزش ارائه نمود که مورد توافق همه صاحب‌نظران باشد. به‌طور کلی می‌توان گفت که ورزش مجموعه فعالیت‌های فیزیکی عادی و مهارت‌های شخصی است که یک فرد در محیطی متفاوت از محیط زندگی روزانه به صورت منظم و سازمان یافته یا گاه‌به‌گاه و برای سلامتی و بهبود تناسب اندام و یا به منظور تفریح و لذت بردن، پیشرفت مهارت، کسب برتری در مسابقات و یا ترکیبی از این اهداف انجام می‌دهد.^۱ ورزش می‌تواند به

1. Council of Europe Revised European Sports Charter, (2001), Art. 2.1

صورت رقابتی^۱ بر اساس یک سری مقررات مشخص و در سطوح محلی تا بین‌المللی و به صورت غیر حرفه‌ای یا حرفه‌ای، فردی یا گروهی انجام شود.^۲ از دیرباز متفاوت بودن حقوق بشر در دوران کودکی مورد توجه همگان بوده است. حقوق کودک، حقوق بشر کودک است و کودکان می‌بایست از تمام حقوق انسانی شناخته شده برخوردار باشند اما استیفای برخی از این حقوق نیازمند تحقق بلوغ در کودک است. به عبارت دیگر تمتع از حقوق بشر با انسان متولد شدن محقق می‌شود لکن، استیفای این حقوق تدریجی‌الحصول است که رابطه مستقیمی با ارتقای سطح درک و خودمختاری بشر دارد.

عدم توانایی کودک در فرآیند تصمیم‌گیری، غیرقابل برگشت بودن دوره کودکی و اهمیت کیفیت این دوره بر کل زندگی انسان، ضرورت اعمال اصول بنیادین کنوانسیون حقوق کودک که عبارتند از: منع تبعیض، منافع عالیه، حق بر حیات، بقاء و رشد و حق بر شنیده شدن است را توجیه می‌نماید. این اصول با هدف ایجاد محیطی که کودک بیشترین فرصت برای آموزش، شکوفایی و نیز آمادگی لازم برای ورود به بزرگسالی را بدست آورد، در نظر گرفته شده است.

نزدیک به ۶۵ درصد از کودکان جهان در سطوح مختلف عرصه ورزشی فعالیت می‌کنند.^۳ تقریباً هفتاد درصد از کودکان از مشارکت در ورزش سازمان یافته سود می‌برند. ده درصد از آنان قربانی بدرفتاری شده و حقوقشان نقض می‌شود. بیست درصد دیگر در معرض خطر بدرفتاری قرار دارند که اصطلاحاً منطقه خاکستری را تشکیل می‌دهند.^۴

1. Championship.

۲. کوثر طالبی اسفندارانی، حاکمیت دولت‌ها و حقوق بین‌الملل ورزش، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، (۱۳۹۹)، ص ۲۵.

3. C. Felfe et al., "Sports and Child Development", PLoS One, Vol. 11, Issue 5, (2016), p. 1.

4. David Paulo, "Respecting the Rights of the Child in Sports: Not an Option", in B. K. Nastasi et al., (eds.), *International Handbook on Child Rights and School Psychology* (Springer Cham: Switzerland, 2020), pp. 377- 380

همچنین نگاه کنید به علی محمدی، «حقوق کودکان برای ورزش در محیطی امن و سالم»، اولین همایش ملی تازه‌های پژوهش در حقوق ورزشی، (۱۴۰۲).

با این وجود، همچنان عرصه ورزش یکی از حوزه‌هایی است که در آن حقوق کودک اغلب نادیده گرفته یا انکار می‌شود. این نقض‌ها در سراسر دنیای ورزش و توسط طیف گسترده‌ای اعم از دولت‌ها، خانواده‌ها، مربیان، نهادهای ورزشی و یا حتی سایر ورزشکاران و تماشاگران رخ می‌دهد.

افزایش موارد نقض حقوق کودک - ورزشکاران در دوران معاصر، به هیچ وجه به معنای عدم وقوع این نقض‌ها در ادوار گذشته نیست. امروزه درک و آگاهی کودکان و نوجوانان و سایر بازیگران به مراتب بیشتر از سابق است. بدین ترتیب، موارد نقض محرز شده و در مسیر رفع و مقابله با این موارد در سطوح مختلف، تلاش می‌گردد. در اصل، ورزش یک شمشیر دو لبه است و به همان میزان که سودمند است می‌تواند آسیب‌های جدی به کودکان وارد کند و حقوق آنان را به مخاطره اندازد.

در این مقاله تلاش شده است با بررسی کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۱۹۸۹ به‌عنوان مهم‌ترین سند حقوق بشری کودکان دریابیم که کودک - ورزشکاران حرفه‌ای در معرض چه آسیب‌ها و نقض‌های حقوق بشری قرار دارند و نظام حقوقی حاکم بر عرصه ورزش چگونه اقدام به حمایت مناسب و مقتضی نسبت به این گروه از ورزشکاران نموده است. هدف از ارائه این پژوهش بدان جهت است که اولاً امروزه وجود کودکان به‌عنوان گروهی خاص که نیازمند حمایت ویژه‌اند امری انکارناپذیر می‌باشد. ثانیاً ورزش فرصتی برای پرورش توأمان روح و جسم و شکوفایی استعدادهاست و به دلایل فراسرزمینی و فراسنی بودن آن محدود به دوره یا مکان خاصی نیست. ثالثاً فقدان منابع در این خصوص است که ضرورت آشنایی با استانداردهای بین‌المللی در زمینه حمایت از حقوق کودکان در عرصه ورزش را توجیه می‌نماید.

این مقاله در بخش اول ضمن بررسی مفهوم کودک - ورزشکار، به تبیین ابعاد و چگونگی سوء استفاده از کودک - ورزشکاران می‌پردازد و در بخش دوم به جایگاه قاعده حداقل سن در کنوانسیون حقوق کودک و امکان‌سنجی اعمال این قاعده در عرصه ورزش حرفه‌ای در راستای صیانت از کودکان پرداخته می‌شود. در پایان به این موضوع خواهیم پرداخت که قواعد حاکم بر عرصه ورزش با توجه به ماهیت خاص این عرصه تا چه میزان

از این راهکار به منظور حمایت از حقوق کودکان در حوزه ورزش حرفه‌ای بهره‌مند شده است.

شایان ذکر است در زمینه موضوع این نوشتار، هیچ سابقه پژوهشی مستقیمی وجود ندارد و کلاً در ادبیات حقوقی داخلی و خارجی به موضوع حقوق کودک در عرصه ورزش حرفه‌ای به‌طور بسیار محدود و اندک پرداخته شده و تنها ارتباط حقوق کودک با عرصه ورزش در قالب حق بر بازی کردن مورد توجه قرار گرفته است. در این مقاله با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای، اینترنتی، اسناد بین‌المللی و روش پژوهش توصیفی-تحلیلی است.

۱. بررسی مفهوم کودک- ورزشکار

حضور کودکان در عرصه ورزش حرفه‌ای امری بدیهی است و پدیده نوینی تلقی نمی‌گردد. لکن در چند دهه اخیر به دلایلی نظیر تجاری شدن عرصه ورزش و پیشرفت علم و کسب تجربه در زمینه آثار منفی ورزش حرفه‌ای کودکان در بلندمدت، مسئله کودک- ورزشکار تبدیل به یکی از نگرانی‌های جوامع بشری شده است. نقطه عطف توجه به حقوق «کودک- ورزشکار» در دهه ۱۹۷۰ و متعاقب آن کسب نمره کامل نادیا کومانچی^۱ ورزشکار ۱۴ ساله در رقابت‌های رشته ژیمناستیک مسابقات المپیک ۱۹۷۶ میلادی بود.

از حیث حقوقی و به‌طور عام و فارغ از مقوله «سن»، ورزشکار حرفه‌ای به ورزشکاری گفته می‌شود که از طریق ورزش سازمان یافته کسب درآمد می‌کند.^۲

کمیته بین‌المللی المپیک نیز در بیانیه «آموزش کودک- ورزشکاران نخبه»، کودک ورزشکار را کودکی دارای استعداد برتر ورزشی که زیر نظر مربی متخصص آموزش‌های لازم را فرا گرفته و در معرض رقابت زودهنگام قرار گیرد، تعریف کرده است.^۳ لکن این

1. Nadia Comaneci.

2. Decent Work in the World of Sport, Issues Paper for Discussion at the Global Dialogue Forum on Decent Work in the World of Sport, Geneva, (2020), p. 1.

3. International Olympic Committee, Consensus Statement on Training the Elite Child Athlete, (2008), p.1.

تعریف استاندارد از مفهوم «کودک- ورزشکار» نیست و این حقیقت بدان دلیل است که در بیشتر مواقع زمانی که ورزشکار برای اولین بار وارد عرصه ورزش بین‌المللی می‌شود هجده سالگی را پشت سر گذاشته است و عملاً مورد حمایت کنوانسیون حقوق کودک قرار نمی‌گیرد.

ضمناً در راستای تعریف کودک- ورزشکار نمی‌توان از تعریف کودک کار الگوبرداری کرد؛ زیرا از یک سو ورزش کردن ذیل بازی کودکان جای می‌گیرد و نمی‌توان ورزش کودکان را نوعی اشتغال در نظر گرفت. از سوی دیگر کار اجباری و الزام کودک، عناصر تعیین کننده در تعریف کودک کار هستند؛ این در حالی است که این عناصر در فعالیت ورزشی کودک قابل احراز نیست برای اینکه در ظاهر، هیچ ورزشکاری به اجبار وادار به شرکت در فعالیت‌ها و مسابقات ورزشی نمی‌باشد و همیشه این امکان را دارد که در صورت عدم رضایت و تمایل، ورزش حرفه‌ای مطمح نظر را ترک کند.

همچنین هدف اصلی کار کودکان در عرصه مشاغل مختلف، کسب درآمد و دستمزد است در حالی که در عرصه ورزش کودکان، بر خلاف ورزش بزرگسالان، نه تنها قرارداد کاری با کودک- ورزشکار منعقد نشده بلکه کودک برای ورود به عرصه ورزش حرفه‌ای متحمل هزینه‌هایی نظیر هزینه مربی برای فراگیری ورزش تخصصی و ورود به رویدادهای ورزشی می‌شود. تنها منبع مالی کودک- ورزشکاران محدود به مشوق‌های مالی است که از پس موفقیت‌های حاصله، از برخی از نهادها و سازمان‌های حامی دریافت می‌نمایند.^۱

با این حال در پاسخ به ایرادات وارده بر چنین قیاسی می‌توان اینگونه استدلال نمود که ورزش در معنای عام ذیل بازی کودکان قابل توجیه است زیرا ورزش حرفه‌ای با توجه به سطح عملکرد بالای ورزشکار و سازمان‌یافته بودن آن، با تعریف بازی مطابقت ندارد و ورزش حرفه‌ای را به مفهوم شغل نزدیک‌تر می‌سازد. دیگر آنکه گرچه چنین تصور می‌شود که کودک در صورت عدم تمایل می‌تواند ورزش حرفه‌ای را رها کند اما ساختار سازمان یافته ورزش و اعمال قدرت از راس هرم نسبت به ورزشکاران سبب شده است که ورزش حرفه‌ای تصمیم بگیرد که کودک چه زمانی ورزش را آغاز و تا چه زمانی آن را

1. Peter Donnelly, "Child Labour in High Performance and Professional Sport: The Struggle for Children's Rights", *Annals of Leisure Research*, (2023), p. 10.

ادامه دهد. به عبارت دیگر حق بر تصمیم‌گیری کودک به صورت ضمنی محدود شده و این رویکرد نوعی اجبار و الزام تلقی می‌گردد.

پیرامون مقوله درآمد نیز باید به این نکته اشاره نمود که آنچه در کار کودکان مورد توجه است، انتفاع از کار کودک و نه درآمد دریافتی اوست، زیرا دستمزد کار کودک هیچ وقت به طور عادلانه و منصفانه تعیین نمی‌شود و حتی مستقیماً به او پرداخت نمی‌گردد. با این تفاسیر، در عرصه ورزش حرفه‌ای تعداد زیادی از افراد همچون مربیان، تیم‌ها، سازمان‌ها، نهادهای ورزشی و حتی والدین از فعالیت کودک - ورزشکار منتفع می‌شوند و این انتفاع صرفاً مادی نبوده و نیست. بدان معنا که کودک - ورزشکاران چرخه صنعت ورزش را به حرکت در می‌آورند و گردش مالی در ورزش را رقم می‌زنند و همزمان تضمین‌کننده فردای ورزش بزرگسالان خواهند بود.

علاوه بر آن، انعقاد قرارداد ورزشی با کودک - ورزشکاران به دو دلیل امکان‌پذیر نیست؛ از یک طرف، اکثر کودک - ورزشکاران تا رسیدن به سطح حرفه‌ای و کسب موفقیت، مسیری طولانی را می‌بایست طی کنند و در این مسیر با آنان مانند ورزشکاران آماتور و غیرحرفه‌ای برخورد می‌شود و انعقاد قرارداد صرفاً در مرحله‌ای مطرح می‌شود که کودک - ورزشکاران موفقیت‌های چشمگیری را به دست آورده باشند. از سوی دیگر، کودک - ورزشکاران فاقد اهلیت حقوقی هستند و انعقاد قرارداد ورزشی نیازمند اهلیت حقوقی ورزشکاران می‌باشد.^۱

با توجه به مطالب فوق، به نظر می‌رسد استفاده از تعریف کودک کار برای مفهوم‌سازی کودک - ورزشکار خالی از وجه نیست چون به صورت کلی نمی‌توان بر پایه تعریف کودک کار، کودک - ورزشکار را تعریف نمود.

1. Björn Hesser, "The Protection of Minor Athletes in Sports Investigation Proceedings", The International Sports Law Journal, Vol. 21, (2021), pp. 66- 68.

و همچنین ن. ک به یان استوارت بلک شاو، حقوق بین‌الملل ورزش، ترجمه مهرداد محمدی (تهران: انتشارات خرسندی، ۱۳۹۷) صص ۳۶-۳۵.

بنابراین می‌توان از یک سو با توجه به تعریف کودک موضوع ماده یک کنوانسیون حقوق کودک و از سوی دیگر تعریف ورزش سازمان یافته^۱ کودک- ورزشکار را کودکی که یک تا دو ساعت در روز و حداقل پنج روز در هفته به ورزش سازمان یافته می‌پردازد، در نظر گرفت.

از آنجا که تمایز رفتاری که طبیعی و بخشی از بازی است با اقداماتی که به ورزشکاران آسیب می‌رساند ضروری است، نیاز به بازتعریف و تعیین رفتارهای غیرقابل قبول در ورزش و در چارچوب کنوانسیون حقوق کودک احساس می‌شود. آگاهی و پذیرش این خلاء حقوقی با توجه به تخصصی بودن این عرصه گام نخست برای مقابله با موارد نقض و پیشگیری از وقوع آن است.

۲. اشکال بدرفتاری با کودک- ورزشکاران و نقض حقوق آنان

به موجب بند اول ماده ۱۹ کنوانسیون حقوق کودک، «کشورهای طرف کنوانسیون تمام اقدامات قانونی، اجرایی، اجتماعی و آموزشی را در جهت حمایت از کودک در برابر تمام اشکال خشونت‌های جسمی و روحی، آسیب‌رسانی یا سوء استفاده، بی‌توجهی یا رفتار سهل‌انگارانه، بدرفتاری یا استثمار من‌جمله سوء استفاده‌های جنسی در حینی که کودک تحت مراقبت والدین یا قیم‌های قانونی یا هر شخص دیگری قرار دارد، به عمل خواهند آورد».

در حوزه ورزش، اصطلاحات سوء استفاده از ورزشکاران، آزار و اذیت و قلدری اغلب به جای یکدیگر و نابه‌جا استفاده می‌شوند اما «بدرفتاری با ورزشکار»^۲ اصطلاح عامی است که در برگیرنده تمامی رفتارهایی است که منجر به آسیب ورزشکار می‌شود.^۳

۱. قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان، مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۹۹ (منتشره در روزنامه رسمی شماره ۷۸۳۱۸، مورخ ۱۰ مهرماه ۱۳۹۹).

2. Athlete Maltreatment.

3. Ashley Stirling & Gretchen Kerr, *Athlete Maltreatment* (London: International Handbook of Sport Psychology Routledge, 2016) p. 185.

اشكال بدرفتاری در ورزش با توجه به ماهیت رابطه‌ای که در بستر آن بدرفتاری رخ می‌دهد، به بدرفتاری ارتباطی^۱ و غیرارتباطی^۲ تقسیم می‌شوند. تفاوت میان این اقسام از بدرفتاری بر اساس شدت رفتار یا شدت آسیب تجربه‌شده نیست، بلکه بر اساس ماهیت رابطه بین مربی و ورزشکار است.^۳ علاوه بر آن، سطح رقابت، رشته ورزشی و اطرافیان از عوامل تشدید کننده اشكال بدرفتاری به‌شمار می‌آیند.^۴

به عبارت دیگر، تمایز بدرفتاری ارتباطی و غیرارتباطی با توجه به درجه احساس امنیت و اعتماد ورزشکار نسبت به فردی که با او بدرفتاری می‌کند، مشخص می‌شود. به‌طور مثال بدرفتاری ارتباطی زمانی اتفاق می‌افتد که یک ارتباط وثیق میان مربی و ورزشکار وجود داشته باشد به‌طوری که ورزشکار برای رشد و ارتقاء به مربی وابسته است در حالی که بدرفتاری غیرارتباطی در این فضا شکل نمی‌گیرد. این تفکیک بدان سبب انجام شده است که بسته به نوع محیطی که در آن بدرفتاری رخ می‌دهد، ممکن است روش‌های مختلفی برای پیشگیری، برخورد و جبران مورد نیاز باشد.

در این گفتار به‌طور خاص به اشكال بدرفتاری ارتباطی به‌عنوان رایج‌ترین نوع بدرفتاری مرتبط با کودک- ورزشکاران پرداخته می‌شود. مهمترین اشكال بدرفتاری ارتباطی عبارت است از بدرفتاری فیزیکی، روانی، جنسی و غفلت.

۱-۲. بدرفتاری فیزیکی

از حیث تاریخی، بدرفتاری فیزیکی رایج‌ترین نوع بدرفتاری تلقی می‌گردد. بدرفتاری جسمی به‌طور کلی «هرگونه آسیب فیزیکی غیرتصادفی به کودک» تعریف می‌شود و می‌تواند شامل آزار فیزیکی مستقیم نظیر ضربه زدن، لگد زدن، سوزاندن، گاز گرفتن کودک یا هر عملی باشد که منجر به آسیب جسمی کودک شود. بدرفتاری فیزیکی در ورزش عبارت است از آسیب غیرتصادفی به کودک توسط شخص دیگری مانند والدین،

1. Relational Maltreatment.

3. Non-relational Maltreatment.

4. Ibid., pp. 187- 190.

5. Ingunn Bjornseth & Attila Szabo, "Sexual Violence Against Children in Sports and Exercise: A Systematic Literature Review", Journal of Child Sexual Abuse, Vol. 27, Issue 2, (2018), p. 368.

سرپرست، مربی یا حتی ورزشکار بزرگتر که به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم رخ می دهد.^۱

سرپرستگی و تمایل شدید و انحصاری به تمرین و رقابت، دلبستگی بدون قید و شرط و علاقه بسیار زیاد به انجام تمرینات ورزشی توام با درد و آسیب های گوناگون، منجر به افزایش خطر آسیب جسمانی کودکان می شود.^۲ به طور مثال در ورزش هایی نظیر اسکیت و ژیمناستیک تنها دخترانی که به طور کامل رشد نکرده اند و بدن آنها کوچک و بسیار سبک است می توانند مهارت های فنی لازم برای انجام حرکات ورزشی را آموزش ببینند. بنابراین در سطح حرفه ای این نوع ورزش ها، رقبای برتر بین سنین ۱۵ تا ۲۰ سالگی به اوج خود می رسند و ورزشکار معمولاً بیش از سه تا پنج سال دوام نمی آورد.^۳

مطالعه میدانی که به طور مشترک توسط اتحادیه فوتبال و انجمن فوتبال ایست های حرفه ای در حوزه مطالعه زوال عقل و سایر بیماری های عصبی در بین بازیکنان بازنشسته در سال ۲۰۲۱ انجام گردید، حاکی از آن است خطر ابتلا به بیماری های عصبی در ورزشکاران از جمله ورزشکاران کودک، سه و نیم برابر بیشتر از مردم عادی است. به طور مثال فوتبال ایست های ممکن است در معرض خطر بیماری های عصبی ناشی از آسیب های سر ناشی از هد زدن قرار گیرند. مرگ جف آستل، مهاجم سابق تیم ملی انگلیس در ۱۱ نوامبر ۲۰۰۲ که پس از سال ها رنج از زوال عقل در سن ۵۹ سالگی درگذشت، گواهی بر این حقیقت است که ضربه زدن به توپ با سر می تواند باعث ضربه مغزی شود.^۴

1. Margo Mountjoy et al., *Protection of the Athlete* (London: Handbook of Athlete Welfare Routledge, 2020) P. 357.
2. L. M. Gessel et al., "Concussions among United States High School and Collegiate Athletes", *Journal of Athletic Training*, Vol. 42, No. 4, (2007), p. 499.
3. J. Taylor Price, "Scandal Surrounding Kamila Valieva Shows Everything Wrong with Figure Skating", *Bleacher Report*, 15 February 2022, available at: <https://bleacherreport.com/articles/2953528-scandalsurrounding-kamila-valieva-shows-everything-wrong-with-figure-skating>, Last Visited 23 December 2023.
4. Paul MacInnes, "Football 'doesn't want to think it can be a killer', Dawn Astle tells MPs", 23 Mar 2021, Available at: <https://www.theguardian.com/sport/2021/mar/23/football-doesnt-want-to-think-its-a-killer-dawn-astle-mps-dementia>, last visited 23 December 2023.

مسئله مبتلابه دیگری که در عرصه ورزش کودکان مطرح می‌شود، تنبیه فیزیکی است.^۱ در تنبیه، اصل بر آگاه ساختن خواه به صورت تذکر و اخطار کلامی، خواه به صورت تنبیه خفیف بدنی است. مشت زدن، ضرب و شتم، لگد زدن، گاز گرفتن، هل دادن، تکان دادن، پرتاب کردن تجهیزات ورزشی، خفگی، سوزاندن، سیلی زدن، الزام ورزشکار به بی حرکت ماندن در وضعیت نشسته برای مدتی فراتر از نیازهای تمرینی معقول، اجبار ورزشکار به زانو زدن روی یک سطح مضر، ایزوله کردن ورزشکار در یک فضای محدود با محرومیت از دسترسی به آب، غذا یا خواب، فعالیت بدنی اجباری فراتر از توان فیزیکی از مصادیق تنبیه نامتناسب و بدرفتاری با کودکان ورزشکار است. اخیراً در سال ۲۰۲۳ و در کشور آذربایجان، متأسفانه یک پسر بچه هفت ساله بر اثر جراحات شدید وارده از سوی مربی سامبو خود جان باخت و فیلم‌های دوربین‌های مداربسته نشان می‌دهد که مربی آن کودک با خشونت موها و گردن وی را گرفته و او را بلند می‌کند و کودک در حالی که هوشیاری خود را از دست داده، روی زمین می‌افتد. پیرو این حادثه، وزارت آموزش و پرورش آذربایجان اظهار نمود که قربانی در همان روز پس از بستری شدن در بیمارستان در گذشته است و مربی وی، پیشتر نیز به تنبیه بدنی کودکانی که تحت آموزش او بوده‌اند متوسل شده است.^۲

پر واضح و مبرهن است که بدرفتاری فیزیکی با کودک - ورزشکاران آسیب جسمی، درد فیزیکی قابل توجه، تغییر شکل جدی یا دائمی اعضای بدن، از دست دادن یا آسیب طولانی مدت و نیز خطر مرگ را برای ورزشکار به دنبال دارد.^۳

۱. کیوان شعبانی مقدم، حقوق ورزشی کاربردی (تهران: بامداد کتاب، ۱۳۹۷) ص ۴۸.

2. Ismi Aghayev, "Azerbaijani Child Dies from Injuries Sustained in Sambo Training in School", 3 May 2023, available at: <https://oc-media.org/azerbaijani-child-dies-from-injuries-sustained-in-sambo-training-in-school/>, Last Visited 23 December 2023.

3. Kristine Fortier et al., "Child Maltreatment in Sport: Smashing the Wall of Silence: A Narrative Review of Physical, Sexual, Psychological Abuses and Neglect", British Journal of Sports Medicine, Vol. 54, No. 1, (2020), p. 3.

۲-۲. بدرفتاری روحی - روانی

این نوع بدرفتاری با آسیب به ظرفیت روحی - روانی یا ثبات عاطفی کودک که با تغییر قابل مشاهده یا اساسی در رفتار، پاسخ عاطفی یا شناخت وی در قالب اضطراب، افسردگی، گوشه گیری یا رفتار پرخاشگرانه نمود پیدا می کند. واکنش به بدرفتاری روانی به میزان درک رفتار و فرهنگی که کودک - ورزشکار در آن پرورش یافته است، بستگی دارد.^۱ از جمله مصادیق بدرفتاری روانی کودک - ورزشکاران می توان به ترساندن، تهدید کردن، توهین و تحقیر، انزوای اجباری و حبس اشاره نمود.

بدیهی است که محدود شدن روابط کودک - ورزشکار به محیط ورزشی و قطع ارتباط کامل با جامعه نیز از مصادیق بدرفتاری روانی تلقی می شود^۲ و «خطر غیر اجتماعی شدن»^۳ کودک را به دنبال دارد.

علاوه بر آن، ورزش های خشونت آمیز نیز باعث افزایش ماده خاکستری در هسته دم دار^۴ مغز و کاهش آن در هیپوکامپ^۵ مغز شده و می توانند سبب بروز بیماری های مغزی از جمله افسردگی، اسکیزوفرنی و حتی در آینده، آلزایمر شوند.

با توجه به شواهد به دست آمده، این فرضیه تقویت شده است که کودک - ورزشکارانی که در آستانه موفقیت قریب الوقوع هستند، بیشتر در معرض بدرفتاری روانی قرار می گیرند. این موضوع بدان دلیل است که هرچه سن ورزشکار کمتر باشد ارتباط عاطفی میان او و مربی بیشتر و قویتر است.^۶ به عبارت دیگر در اوایل ورود به عرصه ورزش حرفه ای، کودک در معرض بدرفتاری روانی از سوی مربی خود قرار می گیرد و به دلیل عدم آگاهی و رشد و تکامل معنوی، کودک - ورزشکار گمان می کند اینگونه رفتارها برای پیشرفت او ضروری بوده و در نتیجه آن را می پذیرد.

1. Ashley Stirling & Gretchen Kerr, "Elite Female Swimmers' Experiences of Emotional Abuse Across Time", Journal of Emotional Abuse, Vol. 7, Issue. 4, (2007), p. 89.

2. Donnelly, op. cit., p. 7.

3. De-socialisation.

4. Caudate Nucleus.

5. Hippocampus.

6. Stirling & Kerr, op. cit., p. 99

۲-۳. بدرفتارى جنسى

در مقایسه با سایر اشكال بدرفتارى با كودك ورزشكاران، تحقیقات و مطالعات جامع ترى در مورد اشكال مختلف بدرفتارى جنسى در ورزش انجام شده است. كمیته بین المللى المپىك آزار جنسى را اینگونه تعریف می كند: «هرگونه رفتار خواسته و ناخواسته با ماهیت جنسى، اعم از كلامى، غیر كلامى یا فیزیكى» كه از سوء استفاده جنسى متمایز است.

این نهاد ورزشى، سوء استفاده جنسى را اینگونه تعریف نموده است: «هرگونه رفتار با ماهیت جنسى، اعم از غیر تماسى، تماسى یا نفوذى، كه در آن رضایت نبوده و اگر رضایتی حاصل شده اجبارى بوده است».^۱ سواستفاده جنسى دربرگیرنده هرگونه مشاركت كودك در فعالیت جنسى است كه آن را درك نمى كند. در حقیقت يك «منطقه خاكستری» میان آزار جنسى و سوء استفاده جنسى وجود دارد.

شایسته یادآورى است كه بدرفتارى جنسى با استثمار جنسى نیز متفاوت است. در حالى كه استثمار جنسى سازمان یافته و با هدف كسب درآمد رخ مى دهد، بدرفتارى جنسى موردی است و فاقد بعد تجارى مى باشد. در عرصه ورزشى ما شاهد اقسام مختلف بدرفتارى جنسى با كودك- ورزشكاران هستیم كه اغلب از سوى مربیان آنها اتفاق مى افتد.

محققان دریافته اند كه آزار جنسى از كودكان در تمامی سطوح ورزش رخ مى دهد و بین ۲ تا ۲۲ درصد متغیر است زیرا بسپارى از این مطالعات بر آزار و اذیت جنسى و سوء استفاده از ورزشكاران بالای شانزده سال تمرکز دارند.^۲

بدون تردید كودكان و دختران نوجوان، بیشتر در معرض بدرفتارى و خشونت های جنسى قرار دارند.^۳ با این وجود، تحقیقات در این زمینه هنوز نسبتاً جدید است و مطالعات از اواسط دهه ۱۹۸۰ میلادى آغاز شده است.

1. Margo Mountjoy et al., "International Olympic Committee Consensus Statement: Harassment and Abuse (Non-accidental Violence) in Sport", British Journal of Sports Medicine, Vol. 50, No. 17, (2016), pp. 1021- 1024.

2. Ingunn Bjornseth, Attila Szabo, op. cit., p. 368.

3. Ibid.

به طور مثال لری نصار، پزشک قدیمی تیم ملی ژیمناستیک ایالات متحده آمریکا، از سوی بیش از ۲۶۵ زن از جمله اعضای سابق تیم ملی ژیمناستیک ایالات متحده آمریکا نظیر جسیکا هاوارد، جیمی دانتزش، مورگان وایت، ژانت آنتولین، مک کایلا مارونی، متهم به آزار جنسی شده است و این قضیه را می توان بزرگ ترین رسوایی بدرفتاری جنسی در تاریخ ورزش حرفه ای در سطح بین المللی در نظر گرفت. شایان ذکر است که در تاریخ ۱۱ ژوئیه ۲۰۱۷، نصار به اتهامات مطروحه پیرامون پورنوگرافی کودک - ورزشکاران اعتراف کرد و در ۷ دسامبر ۲۰۱۷ به ۶۰ سال زندان محکوم شد.^۱

۲-۴. غفلت

غفلت عبارت است از: «هرگونه اقدام یا کوتاهی در اقدامی از سوی والدین یا مراقب که منجر به مرگ، آسیب جسمی یا روحی جدی، سوء استفاده جنسی یا استثمار شود».^۲ غفلت و بی مبالایی شایع ترین گونه کودک آزاری است. به عبارت دیگر فعل یا ترک فعلی است که خطر آسیب جدی قریب الوقوع اعم از فیزیکی، عاطفی، آموزشی و ترک کودک را به همراه دارد.

کمیته بین المللی المپیک، غفلت در ورزش را به معنای قصور در ارائه حداقل سطح مراقبت از ورزشکار توسط مربی یا شخص دیگری که وظیفه مراقبت از ورزشکار را بر عهده دارد که منجر به آسیب ورزشکار می شود، تعریف می کند.^۳

در واقع مربیان و سرپرستان کودکان - ورزشکار اغلب مسئولیت های نظارتی دارند که برابر با وظایف والدین است تا نه تنها به رشد کودک، بلکه از سلامت آنها نیز اطمینان حاصل شود.^۴ به طور مثال عدم حصول اطمینان از ایمنی وسایل و اماکن ورزشی، نگه داشتن

1. Ibid.

2. CAPTA Reauthorization Act of 2010, Note 3.

3. International Olympic Committee, Safeguarding Athletes from Harassment and Abuse in Sport IOC Toolkit for IFS and NOCs, Related to Creating and Implementing Athlete Safeguarding Policies and Procedures, (2019), p. 36.

4. M. Mountjoy, "Only by Speaking out Can We Create Lasting Change: What Can We Learn from the Dr. Larry Nassar Tragedy?", British Journal of Sports Medicine, Vol. 53, No. 1, (2018), p. 1022.

کودک در مسابقات ورزشی فقط برای بردن مسابقه با وجود آسیب دیدگی، مصادیقی از غفلت در این عرصه به شمار می‌رود.

در قضیه وونگ علیه مرکز هنرهای رزمی لوک،^۱ پسر بچه ۱۲ ساله‌ای هنگام تمرین دچار مصدومیت شدید گردید و به همین سبب سرپرست قانونی کودک به دلیل غفلت مربی از وی شکایت نمود. گرچه سرپرست قانونی در زمان ثبت نام کودک، براث نامه‌ای مبنی بر سلب هرگونه مسئولیت از مرکز هنرهای رزمی مذکور امضا کرده بود، دادگاه رسیدگی رفتار مربی را مصداق غفلت اعلام کرد و براث نامه را در راستای لزوم محافظت از حقوق کودک فاقد ارزش و اعتبار تلقی و سرانجام اظهار نمود که در چنین مواردی، والدین و یا سرپرست قانونی کودکان اجازه امضای چنین اسنادی را ندارند.

همچنین در قضیه بن/اسمولدن، بازیکن تیم فلانکر در مسابقات زیر ۱۹ سال راگبی یونیون، از داور به دلیل غفلت وی شکایت نمود. در واقع در طول بازی مزبور یکی از مهاجمین تیم مقابل حرکتی ممنوعه انجام می‌دهد و داور بر خلاف مقررات بازی نوجوانان اجازه تکرار رفتار ممنوعه را می‌دهد. غفلت داور نسبت به نقض مقررات حاکم منجر به شکستن گردن شاکی و فلج شدن او می‌شود. دادگاه در پاسخ به پرسش کلیدی که آیا غفلت داور موجب وقوع حادثه و آسیب شاکی شده است یا خیر؟ اعلام نمود که به هر روی، داور موظف به درجه‌ای از مراقبت از ایمنی بازیکنان بوده و در چنین شرایطی ضروری است که رفتار معقول و مناسب توسط داور اتخاذ شود. به عبارت دیگر گرچه دادگاه به دلیل ماهیت ذاتاً خطرناک ورزش راگبی آستانه تحقق مسئولیت داور را بالا می‌داند لکن این مورد را از مصادیق غفلت اعلام نمود.^۲

1. Wong v. Lok's Martial Arts Center Inc, Supreme Court of British Columbia, BCSC 1385, 2009, available at: <https://www.cbc.ca/bc/news/bc-091009-BCSC-Decision-Pt1.pdf>.

2. Smoldon V. Nolan & Whitworth, ELR 249, (1997), available at: <https://www.swarb.co.uk/smoldon-v-whitworth-and-nolan-ca-17-dec-1996>.

برای مطالعه بیشتر پیرامون تکالیف مربیان کودک - ورزشکاران مراجعه کنید به: احمد محمدولی، زکریا نیکوراد و مرجان افشار، «امنیت و ایمنی در ورزش»، دومین سمپوزیوم بین‌المللی آرمان شهر کودکان، (۱۴۰۲).

بدون تردید هر انسانی یک آستانه تحمل دارد و اگر انسان در معرض فشار جسمی و یا روحی - روانی بیش از حد تحمل قرار گیرد، حیات او در معرض تهدید قرار می‌گیرد. حال باید به این نکته توجه داشت که در مقایسه با بزرگسالان، کودکان از آستانه تحمل پایین‌تری برخوردار می‌باشند. علی‌ایحال، این حقیقت که ورزش حرفه‌ای کودکان می‌تواند علاوه بر آسیب‌های متعدد، منجر به نقض طیف وسیعی از حقوق آنها گردد، غیرقابل انکار است.

گرچه با توجه به وابستگی متقابل حقوق بشر، حقوق کودکان ارزش‌های بریده و جدا از یکدیگر نیستند. بدین معنا که تحقق یک حق به‌طور کامل یا بخشی از آن اغلب به تحقق حقوق دیگر بستگی دارد و ارزیابی تأثیرات بدرفتاری با کودکان در عرصه ورزش باید همه‌جانبه باشد، لکن در ادامه به‌طور خاص به نقض حق بر سلامت، استراحت و آموزش کودک - ورزشکاران پرداخته می‌شود.

۵-۲. نقض حقوق کودک - ورزشکاران

در ماده ۲۴ کنوانسیون حقوق کودک، حق بهره‌مندی از عالی‌ترین استاندارد قابل حصول بهداشتی و سلامتی^۱ به‌عنوان حقی بنیادین برای کودکان تصریح شده است و تضمین این حق برای تحقق و بهره‌مندی از سایر حق‌ها و آزادی‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است. سازمان بهداشت جهانی، سلامتی را به یک حالت آسودگی کامل جسمی، روانی، اجتماعی تعریف می‌کند. با توجه به این تعریف، سلامتی را نمی‌توان صرفاً معادل نبود بیماری یا ناتوانی تلقی نمود.^۲ کنوانسیون حقوق کودک در مواد مختلف به حق بر سلامت کودک اشاره دارد و در ماده ۶ این کنوانسیون به رشد و بقای کودک در ماده ۲۴ به لزوم دسترسی به خدمات بهداشتی برای کودک و در ماده ۲۷ به کیفیت سطح زندگی کودک، پرداخته است. آنچه امروزه در عرصه ورزش حرفه‌ای کودکان، سلامت و رشد آنان را تهدید می‌کند پدیده کاهش سن ورود به عرصه ورزش حرفه‌ای است. این پدیده که تبدیل به یک هنجار ورزشی شده است با افزایش میزان آسیب جسمی کودکان ارتباط مستقیم دارد

1. Convention on the Rights of the Child, (1989), art. 24.

2. World Health Organization Statute, (1948).

و آثار مخربی بر روند رشد کودکان می‌گذارد.^۱ آسیب‌پذیری صفحات رشد کودک- ورزشکاران آنان را در معرض خطر آسیب‌های منحصر به فردی که در ورزشکاران بزرگسال دیده نمی‌شود، از جمله شکستگی صفحات رشد، درد پاشنه^۲ و آسیب‌دیدگی صفحه رشد استخوان پشت پاشنه پا^۳ و شکستگی‌های چوب سبز^۴ قرار می‌دهد.^۵ از سوی دیگر در بند اول ماده ۳۱ کنوانسیون حقوق کودک، حق بر استراحت و اوقات فراغت برای کودکان به رسمیت شناخته شده است. حق بر استراحت به اندازه سایر حقوق اساسی مانند تغذیه کافی و مسکن متناسب مهم است و عدم رعایت آن می‌تواند مصداقی از سوء استفاده از کودک تلقی شود.

بدون تردید، ورزش حرفه‌ای سبب می‌شود که کودک از زمان استراحت و اوقات فراغت خود بکاهد و بیشتر به فعالیت ورزشی پردازد. از سوی دیگر فعالیت‌های شدید ورزشی به استراحت کافی برای بازگشت انرژی و توان کودک نیازمند است. محدودیت حق بر بازی از طریق ورزش اجباری از سوی والدین، سلامت و بهزیستی جسمانی، عاطفی، شناختی و اجتماعی کودک را در معرض آسیب قرار می‌دهد. در نتیجه مربیان، مسئولان ورزشی و والدین می‌بایست حق استراحت کودک- ورزشکاران را به منظور اطمینان از سلامت جسمانی و روانی آنها، فارغ از علاقه کودک به انجام فعالیت‌های ورزشی در نظر بگیرند و در جهت رعایت این حق تلاش کنند.

در نهایت جایگاه ورزش در تحقق مواد ۲۸ و ۲۹ کنوانسیون حقوق کودک در رشد شخصیت، استعدادها و توانایی‌های ذهنی و جسمانی کودک تا بالاترین حد توانایی بالقوه آنها قابل چشم‌پوشی نیست. زیرا این مقرره‌ها تنها محدود به آموزش رسمی در مدارس نیست بلکه تمامی فرصت‌هایی که کودک می‌تواند در آن مهارت‌های خود را ارتقا دهد

1. D. Caine et al., "Physcal Injuries in Children's and Youth Sports: Reasons for Concern?", British Jornal Sports Medicine, Vol. 40, No. 9, (2006), p. 753.

2. Apophysitis.

3. Apophyseal Avulsion Fractures.

4. Greenstick Fractures.

5. D. Caine et al., "The Child and Adolescent Athlete: A Review of three Potentially Serious Injuries", BMC Sports Science, Medicine, and Rehabilitation, Vol. 6, Issue 22, (2014), p. 3.

نیز شامل می‌شود.^۱ لکن آموزش و تمرینات فشرده ورزشی از یک سو بدان جهت که بازدهی بیشتر از ظرفیت و توان کودک را از او می‌طلبد و از سوی دیگر حضور در مدرسه کودک- ورزشکاران به دلیل تداخل با تمرینات فشرده ورزشی علی‌رغم میل و خواست آنها ممنوع و یا محدود می‌شود، ناقض حق بر آموزش کودک- ورزشکاران می‌باشد.

ورزش حرفه‌ای از عوامل نوینی است که باید در پرتو رده‌بندی‌های سنی در دوره کودکی مورد توجه قرار گیرد.^۲ در عرصه ورزش حرفه‌ای برای آماده شدن ورزشکار برای شرکت در رقابت‌های مهم با او همانند یک بزرگسال برخورد می‌شود. گویی به جای آنکه به کودک بودن کودک- ورزشکار توجه شود به ورزشکار بودن او تکیه می‌گردد.

با وجود نقض گسترده حقوق کودکان در عرصه ورزش، نمی‌توان حضور آنها را انکار و یا صراحتاً ممنوع نمود. در همین راستا بهره‌مندی از سازوکارهایی که در کنوانسیون حقوق کودک برای پیشگیری و محدود ساختن موارد نقض حقوق کودک در سایر حوزه‌های فعالیت آنها در نظر گرفته است، می‌تواند در جهت کاهش موارد نقض حقوق کودکان در عرصه ورزش نیز موثر واقع شود.

یکی از این سازوکارها اعمال معیار قاعده حداقل سن، موضوع ماده ۳۲ کنوانسیون حقوق کودک است. شق «الف» بند ۲ این ماده، «تعیین حداقل سن یا حداقل سنین برای انجام کار» با هدف مقابله با استثمار اقتصادی و انجام هرگونه کاری که زیان‌بار بوده و یا توقفی در آموزش کودک ایجاد کند و یا برای بهداشت جسمی، روحی، معنوی، اخلاقی و یا پیشرفت اجتماعی وی مضر باشد را در زمره تعهدات دولت‌های عضو به رسمیت می‌شناسد».

حال با توجه به جایگاه این قاعده در کنوانسیون حقوق کودک و ماهیت خاص عرصه ورزشی در ادامه به امکان‌سنجی و چگونگی اعمال این قاعده در عرصه ورزش پرداخته می‌شود.

1. United Nation Committee on the Rights of the Child, General Comment, No. 1. (2001), Para. 2.

2. United Nations Committee on the Rights of the Child, General Comment, No. 15, (2013), Paras. 4 & 5.

۳. جایگاه قاعده حداقل سن در کنوانسیون حقوق کودک

کنوانسیون حقوق کودک صراحتاً کشورهای عضو را ملزم می‌کند که حداقل سن قانونی را در زمینه‌های خاصی نظیر ورود به کار،^۱ ثبت نام و خدمت داوطلبانه در نیروهای مسلح^۲ و مسئولیت کیفری^۳ تعیین کنند.

شایسته یادآوری است که در کنوانسیون نامبرده و نظریه‌های عمومی کمیته حقوق کودک به‌عنوان نهاد معاهده‌ای ناظر بر اجرای کنوانسیون توسط دول عضو، به موضوع تعیین حداقل سن برای شرکت در تمرینات فشرده اولیه، رقابت با بزرگسالان، ورزش‌های رقابتی یا حرفه‌ای پرداخته نشده است. اما کمیته حقوق کودک به‌طور کلی بر مبنای ظرفیت در حال تکامل کودکان از دولت‌های عضو خواستار اعمال معیار «حداقل سن» در حوزه‌هایی که کودکان در آن فعالیت دارند، شده است. گرچه این درخواست ماهیت الزام‌آوری ندارد.^۴

به عبارت دیگر درخواست تعیین حداقل سن قانونی به این معنا نیست که کنوانسیون تعیین سن خاصی را در هر مورد الزامی می‌کند. به‌طور کلی حداقل سنی که نقش محافظت‌کننده داشته باشد باید تا حد امکان دست بالا تعیین شود تا بیشترین تعداد کودکان تحت حمایت قرار گیرند.

حداقل سنی که مربوط به کسب استقلال کودک و تعهد دولت به احترام به حقوق مدنی و ظرفیت‌های در حال تکامل کودک است، سیستمی انعطاف‌پذیرتر و حساس به نیازهای کودک را می‌طلبد. هدف از تعیین حداقل سن برای فعالیت‌های خاص به منظور ایجاد تعادل میان حمایت از حقوق کودکان و استیفای تدریجی الحصول حقوق بشری آنهاست. کنوانسیون مزبور،

1. Convention on the Rights of the Child, (1989), art. 32.

2. Ibid., art. 38.

3. Ibid., art. 40.

4. United Nations Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 7, (2005), para. 5.

ظرفیت تکاملی کودک را به عنوان یک مفهوم اساسی به رسمیت می‌شناسد و بلوغ و ظرفیت شناختی کودکان باید در هنگام استیفای حقوق آنها در نظر گرفته شود.^۱

۱-۳. سابقه اعمال معیار حداقل سن در عرصه ورزش حرفه‌ای

همانطور که پیش‌تر گفته شد معیار سن در تعریف ورزشکار حرفه‌ای در نظر گرفته نشده است.^۲ زیرا تعریف موجود منعکس کننده ضرب المثل قدیمی «اگر به اندازه کافی خوب هستید، به اندازه کافی بزرگ هستید»^۳ است. به عبارت دیگر در عرصه ورزش، ملاک حرفه‌ای بودن کیفیت عملکرد ورزشکاران است و نه سن آنها و به همین جهت مفهوم «کودک- ورزشکار» مورد انتقاد قرار گرفته است.

لکن اعمال معیار سنی در مقررات عرصه ورزشی مسئله جدیدی نبوده و به هیچ عنوان بدعت‌گذاری تلقی نمی‌شود. قابل توجه است که کمیته بین‌المللی المپیک علی‌رغم اینکه عالی‌ترین مرجع ورزشی بین‌المللی است و می‌بایست برای صیانت از حقوق کودک- ورزشکاران و حمایت از آنان، حداقل سنی را برای شرکت در بازی‌های المپیک پیش‌بینی کند، صراحتاً اقدام مستقیمی در این راستا انجام نداده است و این وظیفه را به فدراسیون‌های ورزشی بین‌المللی واگذار کرده تا در صورت لزوم و بر اساس صلاحدید خود، حداقل سنی را تعیین کنند.^۴

در همین راستا، فدراسیون فوتبال ایالات متحده در سال ۲۰۱۵ مجموعه‌ای از اقدامات ایمنی با هدف کاهش آسیب‌های مغزی در ورزش تصویب و ضربه زدن سر به توپ را برای بازیکنان ۱۰ سال و کمتر ممنوع و برای بازیکنان ۱۱ تا ۱۳ سال محدود کرد.^۵ اتحادیه

1. Convention on the Rights of the Child, (1989), art. 2 & 15.

2. Japan Committee for UNICEF, Children's Rights in Sport Principles (2nd Edition), 2018, Para. 5

3. If you're Good Enough, You're Old Enough.

۴. برای مطالعه بیشتر مراجعه کنید به: آر. سی. آر سیکمان، مقدمه حقوق بین‌الملل و اروپایی ورزش، ترجمه سید قاسم

زمانی و فراز شهبازی (تهران: انتشارات خرسندی، ۱۳۹۸)

5. B. Strauss, "U.S. Soccer, Resolving Lawsuit, Will Limit Headers for Youth Players", New York Time, (2015), available at: http://www.nytimes.com/2015/11/10/sports/soccer/us-soccer-resolving-lawsuit-will-limit-the-headers-for-youth-players.html?_r=0, last visited 23 December (2023).

فوتبال انگلیس نیز در بروزسانی دستورالعمل‌های خود، ضربه سر به توپ را (هد زدن) در جلسات تمرینی برای کودکان خردسال و زیر ۱۲ سال در انگلیس، اسکاتلند و ایرلند شمالی ممنوع اعلام کرده و اتحادیه‌های فوتبال انگلیس، ایرلند شمالی و اسکاتلند در بیانیه‌ای مشترک اعلام کردند که آنها علاوه بر ممنوعیت فوق، هد زدن را برای افراد ۱۲ تا ۱۶ سال فوتبال نیز محدود خواهند نمود.^۱

ضمناً فدراسیون بین‌المللی ژیمناستیک در سال ۱۹۹۶ حداقل سن شرکت در مسابقات المپیک در این رشته را به ۱۶ سال افزایش داد.^۲ با این حال شرط حضور یک ژیمناست در المپیک، شرکت در مسابقات قهرمانی جهانی که یک سال قبل از المپیک برگزار می‌شود، است. بدین ترتیب ژیمناست‌های نوجوان برای کسب مجوز حضور در رقابت‌های المپیک می‌بایست در ۱۵ سالگی در مسابقات قهرمانی جهان شرکت کنند. در نتیجه عملاً شرط حداقل سنی تعیین شده رعایت نمی‌شود.

در حوزه ورزش تنیس نیز فدراسیون بین‌المللی تنیس علی‌رغم ظهور «کودک-ورزشکاران» در اوایل دهه ۱۹۸۰، مانند تریسی آستین و آندریا یاگر که از فرسودگی و آسیب‌های مزمن رنج می‌بردند و نهایتاً مجبور شدند مسابقات رقابتی را کنار بگذارند، بدو به این پدیده واکنشی نشان نداد اما سرانجام و هم‌زمان با حضور نسل جدیدی از قهرمانان بسیار جوان در صحنه ورزش نظیر مارتینا هینگیس، آنا کورنیکوا، ونوس و سرنا ویلیامز، کمیسیون تخصصی سنی این فدراسیون در سال ۱۹۹۴ تشکیل گردید و حداقل سن را برای حضور در مسابقات، ۱۵ سال تعیین و اعلام کرد.^۳ این فدراسیون در سال ۱۹۹۹ تحت فشار افکار عمومی، مقررات حداقل سن خود را تغییر داد تا به نوجوانان ۱۴ ساله اجازه دهد در هفت مسابقه فدراسیون بین‌المللی تنیس شرکت کنند و بدون شک، این تصمیم، پسگردی اساسی در حوزه حمایت از کودک-ورزشکاران فعال در رشته تنیس تلقی می‌شود.

1. MacInnes, op. cit.

2. Fédération Internationale De Gymnastique, Age Group Development and Competition Program for Women's Artistic Gymnastics, (2021), p. 10.

3. Hui Chen et al., "Development of Youth Tennis Players: A Study Based on the Ranking History of Top ATP/WTa Players Worldwide and China", Plos One, Vol. 18, No. 11, (2023), p. 2.

۲-۳. معیار حداقل سن در ورزش حرفه‌ای در ترازوی کنوانسیون حقوق کودک

هنجارها و قواعد کنوانسیون حقوق کودک می‌بایست در دنیای ورزش سازمان یافته و حرفه‌ای رعایت و اعمال شوند و اتخاذ این رویکرد کودک - محور در ورزش‌های رقابتی و تمرینات فشرده، منجر به بازنگری در سن ورود به ورزش حرفه‌ای و سن تخصصی شدن تمرینات در ورزش اصلی^۱ با توجه به مراحل رشد و بلوغ کودک شده است.

گرچه چنین استدلال می‌شود که محدود کردن امکان شرکت در تمرینات فشرده سازمان یافته، فرصت حضور در ورزش حرفه‌ای کودکان را محدود می‌کند. زیرا حضور در بازی‌های المپیک نقطه عطفی در حیات حرفه‌ای یک ورزشکار است و تمرین برای کسب موفقیت در بازی‌های المپیک از سنین پایین همراه با آموزش اختصاصی، فشرده و مستمر آغاز می‌شود. بنابراین از یک سو نوعی تبعیض غیرمستقیم بر پایه سن را به دنبال دارد و از سوی دیگر حق بر شنیده شدن کودک را نقض می‌کند.^۲

در پاسخ به تبعیض آمیز بودن این قاعده باید عنوان کرد که هر تمایز رفتاری به منزله تبعیض نیست. در صورتی که معیارهای چنین تمایزی معقول و عینی باشد و دستیابی به هدف مشروع را مطابق با کنوانسیون دنبال کند، می‌توان اذعان کرد که در عمل، هیچ تبعیضی محقق نشده است.

به علاوه، گرچه به نظر می‌رسد محدود کردن حضور کودکان در عرصه ورزش حرفه‌ای منجر به نقض حق بر شنیده شدن کودک ورزشکار می‌شود چون با توجه به عدم تقارن زمانی بلوغ فکری با بلوغ جسمی در کودکان، این امکان وجود دارد که کودک به درجه‌ای از بلوغ فکری رسیده باشد که نسبت به حضور خود در تمرینات سازمان یافته تصمیم‌گیری نماید در حالیکه مشارکت در ورزش حرفه‌ای با سطح توانایی‌های جسمانی وی هم خوانی نداشته باشد. از این نظر، تمرینات و مسابقات سازمان یافته با «ظرفیت‌های

1. Age of Specialization in the Main Sport.

2. Court of Arbitration for Sport, Arbitrage TAS 2012/A/2720 FC Italia Nyon & D. c. Ligue amateur (LA) de l'ASF & Association Suisse de Football (ASF) & FC Crans, 2014, para. 24.

در حال تکامل» او سازگار نبوده و ممکن است به آسیب‌های مادام‌العمر منجر شود.^۱ در همین راستا، سازمان بهداشت جهانی مکرراً اعلام نموده است که کودکان نباید قبل از ۱۰ سالگی به ورزش تخصصی و حرفه‌ای پردازند و صرفاً از فعالیت‌های ورزشی برای ارتقای رشد حرکتی عمومی آن‌ها بهره گرفته شود.^۲

نتیجه‌گیری

همانطور که گفته شد، اعمال معیار حداقل سن از آن روی که حق بهره‌مندی از فرصت‌های برابر کودکان را در عرصه ورزش حرفه‌ای مخدوش می‌کند با انتقاداتی روبه‌رو است اما این معیار، نظام حقوقی حاکم بر عرصه ورزش را قادر می‌سازد تا فعالیت‌های ورزشی گروه‌های مختلف سنی را بر اساس معیارهای واضح، عینی و بدون تبعیض تعریف کند.

وفق ماده پنج کنوانسیون حقوق کودک، اجرای حقوق کودک باید به شیوه‌ای سازگار با ظرفیت‌های در حال تکامل کودک باشد و بدین ترتیب می‌توان اذعان کرد که در حوزه ورزش، حضور کودک در سطوح مختلف آن باید متناسب با سن او باشد. در این راستا کمیته بین‌المللی المپیک بیان داشته است که: «مسئولان ورزشی باید با هرگونه ورزش یا فعالیت بدنی که با مرحله رشد، وضعیت عمومی سلامت و سطح آموزش کودکان مناسب نیست، مخالفت کنند. آنها باید به نفع سلامت کودکان بدون توجه به منافع یا فشارهای اطرافیان مانند مربی، مدیران، خانواده یا سایر ورزشکاران، عمل کنند».^۳

بنابراین سازمان‌ها و نهادهای ورزشی در راستای محافظت از سلامت جسمانی و روانی کودک- ورزشکار بر پایه اصل «رعایت غبطه و مصلحت»^۴ و همچنین اصل منافع عالیه کودک مصرح در ماده ۳ کنوانسیون حقوق کودک باید از طریق قانونگذاری و نظارت

1. United Nation Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 16, (2013), Para. 31.

2. World Health Organization, An Up-date on the Status of Physical Education in Schools Worldwide: Technical Report for the World Health Organization, (1999), p. 4.

3. Antti Aine et al., "Children's Right to Play Sports in a Safe and Healthy Environment", The International Sports Law Journal, Vol. 22, No. 2, (2022), pp. 95-97.

4. Benevolent Paternalism.

اطمینان حاصل کنند که حمایت‌های حداکثری از کودک- ورزشکاران به عمل آید. در این راستا علی‌رغم حمایت از قاعده حداقل سن از سوی فدراسیون‌های بین‌المللی ورزشی، همواره این قاعده نامنسجم و به صورت جزیره‌ای اجرا می‌شود؛ بدین معنا که از یک سو در تمامی رشته‌های ورزشی اعمال نشده و از سوی دیگر در رشته‌های ورزشی که لحاظ شده است، تنها نسبت به حضور در رقابت‌های ورزشی اعمال می‌شود. این در حالی است که آماده‌سازی کودک- ورزشکاران و در مرحله پیش از حضور در رقابت‌های ورزشی، بیشتر منجر به نقض حقوق آنها و تحمیل آسیب‌های گوناگونی می‌شود.

با توجه به ارزیابی این قاعده درمی‌یابیم که اعمال این قاعده با استناد به کنوانسیون حقوق کودک با مقررات خاص رشته‌های ورزشی مطابقت ندارد. بدان معنا که در برخی رشته‌های ورزشی اعمال این قاعده موفقیت‌های نسبی در حمایت از حقوق کودک- ورزشکاران را در پی داشته و در برخی دیگر نه تنها از حقوق کودک- ورزشکاران حمایت نکرده است بلکه سبب بروز مشکلات دیگری نیز شده است. به طور مثال اعمال قاعده حداقل سن بدون تصویب مقرراتی راجع به سلامت، تراکم استخوان و تغذیه در رشته‌هایی که دارای مولفه‌های زیبایی‌شناختی هستند (نظیر اسکیت و ژیمناستیک) منجر به اجبار و اعمال فشار جسمانی به منظور حفظ حداکثری ترکیب بدنی در کودک- ورزشکاران می‌شود.

در حال حاضر احتمال پذیرش این معیار به صورت یکسان در تمامی سطوح و رشته‌های ورزشی امری دشوار و غیرممکن به نظر می‌رسد. با در نظر گرفتن مزایای غیرقابل انکار اعمال معیار حداقل سن در حمایت از حقوق کودکان در عرصه ورزش بهترین راهکار در وضعیت موجود، راهکاری دو مرحله‌ای است؛ بدان معنا که در مرحله اول، با الزام آور شدن این قاعده از سوی نهادهای حاکم در عرصه ورزشی تمامی سازمان‌ها و نهادهای ورزشی ملزم به تبعیت از این معیار در ورزش حرفه‌ای کودکان باشند و در مرحله دوم با توجه به ماهیت خاص هر رشته ورزشی، این سازمان‌ها و نهادهای ورزشی، حداقل سن ورود به هر رشته ورزشی و حضور در مسابقات آن را متناسب با آن رشته تعیین نمایند.

تعارض منافع

تعارض منافع نداریم.

ORCID

Mehryar Dashab

<https://orcid.org/0000-0002-3292-8351>

Kosar Talebi Esfandarani

<https://orcid.org/0000-0001-6515-042X>

منابع

فارسی

کتاب‌ها

- بلک شاو، یان استوارت، حقوق بین‌الملل ورزش، ترجمه مهرداد محمدی (تهران: انتشارات خرسندی، ۱۳۹۷).
- سیکمان، آر.سی. آر، مقدمه حقوق بین‌الملل و اروپایی ورزش، ترجمه سید قاسم زمانی و فراز شهلایی (تهران: انتشارات خرسندی، ۱۳۹۸).
- شعبانی مقدم، کیوان، حقوق ورزشی کاربردی (تهران: بامداد کتاب، ۱۳۹۷).

مقاله‌ها

- محمدی، علی، «حقوق کودکان برای ورزش در محیطی امن و سالم»، اولین همایش ملی تازه‌های پژوهش در حقوق ورزشی، (۱۴۰۲)، قابل دسترسی در <https://civilica.com/doc/1994577>.
- محمدولی، احمد، نیکوراد، زکیه، افشار، مرجان، «امنیت و ایمنی در ورزش»، دومین سمپوزیوم بین‌المللی آرمان‌شهر کودکان، (۱۴۰۲)، قابل دسترسی در <https://civilica.com/doc/1758814>.

پایان‌نامه

- طالبی اسفندارانی، کوثر، حاکمیت دولت‌ها و حقوق بین‌الملل ورزش، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، (۱۳۹۹).

سند

- قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان، مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۹۹ (منتشره در روزنامه رسمی شماره ۷۸۳۱۸، مورخ ۱۰ مهرماه ۱۳۹۹).

References

Books

- Mountjoy, Margo, Burrows, Kirsty & Greinig, Susan, *Protection of the Athlete* (London: Handbook of Athlete Welfare Routledge, 2020).
- Stirling, Ashley & Kerr, Gretchen, *Athlete Maltreatment* (London: International Handbook of Sport Psychology Routledge, 2016).

Article

- Aine, Antti, Muhonen, Jatta & Toivonen, Virve, "Children's Right to Play Sports in a Safe and Healthy Environment", *The International Sports Law Journal*, Vol. 22, No. 2, (2022).
- Bjornseth, Ingunn & Szabo, Attila, "Sexual Violence Against Children in Sports and Exercise: A Systematic Literature Review", *Journal of Child Sexual Abuse*, Vol. 27, Issue. 2, (2018).
- Caine, D., DiFiori, J. & Maffulli, N., "Physical Injuries in Children's and Youth Sports: Reasons for Concern?", *British Journal Sports Medicine*, Vol. 40, No. 9, (2006).
- Caine, D., Purcell, Laura & Maffulli, Nicola, "The child and adolescent athlete: a review of three potentially serious injuries", *BMC Sports Science, Medicine, and Rehabilitation*, Vol. 6, Issue. 22, (2014).
- Chen, Hui, et al., "Development of Youth Tennis Players: A Study Based on the Ranking History of Top ATP/WTA Players Worldwide and China", *Plos One*, (2023).
- Donnelly, Peter, "Child Labour in High Performance and Professional Sport: The Struggle for Children's Rights", *Annals of Leisure Research* (2023).

- Felfe, C., Lechner, M. & Steinmayr, A., “Sports and Child Development”, Plos One, Vol. 11, Issue. 5, (2016).
- Fortier, Kristine, Parent, Sylvie & Lessard, Geneviève, “Child Maltreatment in Sport: Smashing the Wall of Silence: A Narrative Review of Physical, Sexual, Psychological Abuses and Neglect”, British Journal of Sports Medicine, (2020).
- Gessel, L. M., et al., “Concussions among United States High School and Collegiate Athletes”, Journal of Athletic Training, Vol. 42, No. 4, (2007).
- Hessert, Björn, “The Protection of Minor Athletes in Sports Investigation Proceedings”, The International Sports Law Journal, Vol. 21, No. 8, (2021).
- Mountjoy, Margo, et al., “International Olympic Committee Consensus Statement: Harassment and Abuse (Non-accidental Violence) in Sport”, British Journal of Sports Medicine, Vol. 50, No. 17 (2016).
- Mountjoy, M., “Only by Speaking out Can We Create Lasting Change: What Can We Learn from the Dr. Larry Nassar Tragedy?”, British Journal of Sports Medicine, Vol. 53, No. 1, (2018).
- Paulo, David, “Respecting the Rights of the Child in Sports: Not an Option”, in B. K. Nastasi et al. (eds.), International Handbook on Child Rights and School Psychology, Springer Cham, Switzerland, 2020, Available at: [https:// www. secretariatstrategie. com/ wp-content/ uploads/ 2021/03/ Child-Rights-and-School-Psychology.pdf](https://www.secretariatstrategie.com/wp-content/uploads/2021/03/Child-Rights-and-School-Psychology.pdf).
- Stirling, Ashley, Kerr, Gretchen, “Elite Female Swimmers’ Experiences of Emotional Abuse across Time”, Journal of Emotional Abuse, Vol. 7, Issue. 4, (2007).

Documents

- CAPTA Reauthorization Act of 2010.
- Council of Europe Revised European Sports Charter, 2001.
- Convention on the Rights of the Child, 20 November 1989.

- Decent work in the world of sport, Issues paper for discussion at the Global Dialogue Forum on Decent Work in the World of Sport, Geneva, 2020.
- Fédération Internationale De Gymnastique, Age Group Development and Competition Program for Women's Artistic Gymnastics, 2021.
- IOC Consensus Statement on Training the Elite Child Athlete, 2008.
- International Olympic Committee, Safeguarding Athletes from Harassment and Abuse in Sport IOC Toolkit for IFS and NOCs, related to creating and implementing athlete safeguarding policies and procedures, 2019.
- Japan Committee for UNICEF, Children's Rights in Sport Principles (2nd Edition), 2018.
- United Nations Committee on the Rights of the Child, General comment No. 1. 2001, No. 7 2005 & Nos. 15, 16 , 17, 2013.
- World Health Organization, an up-date on the status of physical education in schools worldwide: technical report for the world health organization, 1999.
- World Health Organization Statute, 1948.
- MacInnes, Paul, "Football 'doesn't want to think it can be a killer', Dawn Astle tells MPs", 23 Mar 2021, Available at: [https:// www. theguardian. com/ sport/ 2021/ mar/ 23/ football- doesnt-want-to-think-its-a-killer- dawn-astle-mps-dementia](https://www.theguardian.com/sport/2021/mar/23/football-doesnt-want-to-think-its-a-killer-dawn-astle-mps-dementia), last visited 23 December, (2023).
- Strauss, B., "U.S. Soccer, Resolving Lawsuit, Will Limit Headers for Youth players", New York Time, 2015, Available at: [http:// www. nytimes. com/ 2015/11/10/ sports/ soccer/ us- soccer- resolving- lawsuit- will-limittheheaders-for-youth-players.html?_r=0](http://www.nytimes.com/2015/11/10/sports/soccer/us-soccer-resolving-lawsuit-will-limittheheaders-for-youth-players.html?_r=0), last visited 23 December (2023).

Cases

- Court of Arbitration for Sport, Arbitrage TAS 2012/A/2720 FC Italia Nyon & D. c. Ligue amateur (LA) de l'ASF & Association Suisse de Football (ASF) & FC Crans, (2014).
- Smoldon V. Nolan & Whitworth, ELR 249, (1997), available at: <https://swarb.co.uk/smoldon-v-whitworth-and-nolan-ca-17-dec-1996>.
- Wong V. Lok's Martial Arts Center Inc, Supreme Court of British Colombia, BCSC 1385, 2009, available at: <https://www.cbc.ca/bc/news/bc-091009-BCSC-Decision-Pt1.pdf>.

In Persian

Books

- Siekmann, R. C. R, *International and European Sport Law*, Translated by Seyed Ghasem Zamani & Faraz Shahlaei (Tehran: Khorsandi Publication, 2019). [In Persian]
- Shabani Moghadam, Keyvan, *Practical Sport Law* (Tehran: Bamdad Publication, 2018). [In Persian]
- Blackshaw, Y, *International Sport Law*, Translated by M. Mohammadi (Tehran: Khorsandi Publication, 2018). [In Persian]

Articles

- Mohammadi, Ali, "Children's Rights to Exercise in a Safe and Healthy Environment", The First National Conference on New Research in Sports Law, (2023), Available at: <https://civilica.com/doc/1994577>. [In Persian]
- Mohammadvali, Ahmad, Nikurad, Zakia & Afshar, Marjan, "Safety and Security in Sports", Second International Symposium of Children's Utopia, (2023). Available at: <https://civilica.com/doc/1758814>. [In Persian]

Thesis

- Talebi Esfandarani, Kosar, States' Sovereignty and International Sport Law, Master's Thesis, Tehran University, (2020). [In Persian]

Document

- The Law on Objectives, Duties and Powers of the Ministry of Sports and Youth, approved on September 16, 2019 (Published in the Official Newspaper No. 78318, Dated October 10, 2019). [In Persian]

استناد به این مقاله: داشاب، مهریار و طالبی اسفندارانی، کوثر، «امکان‌سنجی اعمال قاعده حداقل سن در راستای مقابله با بدرفتاری با کودک- ورزشکاران در پرتو کنوانسیون حقوق کودک»، پژوهش حقوق عمومی، دوره ۲۷، شماره ۸۷، (۱۴۰۴)، ۳۴-۱.

Doi: 10.22054/QJPL.2024.78191.2975

The Quarterly Journal of Public Law Research is Licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License